

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ה, 2015
מספר השאלון: 801,931491

כלכלה

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	(27×2)	—	54 נקודות
פרק שני	—	(24×1)	—	24 נקודות
פרק שלישי	—	(11×2)	—	22 נקודות
סה"כ	—			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: כתוב תשובות תמציתיות ומדויקות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (54 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 1-4 (לכל שאלה – 27 נקודות).

1. בקיץ 2014 ביטלו תיירים רבים את הגעתם לישראל.

א. הגדר את המושג "שער חליפין". (5 נקודות)

ב. כיצד השפיעה הירידה במספר התיירים שהגיעו לישראל בקיץ 2014 על שער החליפין של

השקל לעומת הדולר? מהו הכינוי של השינוי הזה בשער החליפין?

הצג והסבר בעזרת עקומות ביקוש והיצע של שוק מט"ח.

(10 נקודות)

ג. הנח שהמשק הישראלי נמצא במצב מוצא של תעסוקה מלאה.

כיצד ישפיע השינוי בשער החליפין, שציננת בסעיף ב, על רמת התוצר ועל רמת המחירים?

הצג והסבר בעזרת המודל הקיינסיאני. (12 נקודות)

2. בישראל יש תכנית לבניית שדה תעופה בין־לאומי חדש בתמנע. בניית שדה התעופה יכולה לסייע

בצמצום האבטלה בדרום הארץ.

א. הגדר את המושג "אבטלה", וציין שניים מנזקי האבטלה. (7 נקודות)

ב. כיצד תשפיע בניית שדה התעופה הבין־לאומי על הרכב הייצור במשק בטווח הקצר

ובטווח הארוך? הצג והסבר בעזרת עקומות תמורה. (10 נקודות)

ג. כיצד תשפיע הקמת שדה התעופה הבין־לאומי על רמת התעסוקה ועל רמת התוצר במשק

בטווח הקצר? הצג והסבר בעזרת המודל הקיינסיאני. (10 נקודות)

המשך בעמוד 3

3. שרי ממשלה העלו הצעות להתערבות בשוק הדירות שמטרתה לסייע לזוגות צעירים לרכוש דירה.
- א. איזו מדיניות כלכלית חברתית תומכת בהתערבות כזאת? נמק את תשובתך. בנימוקך ציין שני מאפיינים של מדיניות זו. (9 נקודות)
- ב. הממשלה הציעה תכנית להוספת דירות במבנים ישנים. כיצד תשפיע תכנית הממשלה על מספר הדירות ועל פדיון קבלני הבניין? הצג והסבר בעזרת עקומות ביקוש והיצע של שוק הדירות. (9 נקודות)
- ג. כדי לממש את תכנית הממשלה נדרשים מהנדסי בניין נוספים. כיצד תשפיע תכנית הממשלה על השכר של מהנדסי הבניין בישראל, ועל מספר המהנדסים המועסקים בענף הבנייה? הצג והסבר בעזרת עקומות ביקוש והיצע של שוק מהנדסי הבניין. (9 נקודות)
4. בשנים האחרונות גדל מאוד מספר עובדי הקבלן בישראל. שכרם של עובדים אלה נמוך משכרם של העובדים הקבועים באותם הענפים. רבים מעובדי הקבלן חיים מתחת לקו העוני.
- א. הגדר את המושג "קו העוני". (5 נקודות)
- ב. כיצד ישפיע הגידול במספר עובדי הקבלן בישראל על האי־שוויון בחלוקת ההכנסות במשק? הצג והסבר בעזרת עקומת לורנץ ומדד ג'יני. (11 נקודות)
- ג. הנח כי בקרב עובדי הקבלן יש עובדים שלפני העסקתם כעובדי קבלן לא עבדו כלל ולא חיפשו עבודה. כיצד ישפיע הגידול במספר עובדי הקבלן בישראל על אפשרויות הייצור של המשק בטווח הארוך? הצג והסבר בעזרת עקומות תמורה. הנח שבמצב המוצא המשק נמצא באבטלה. (11 נקודות)

המשך בעמוד 4

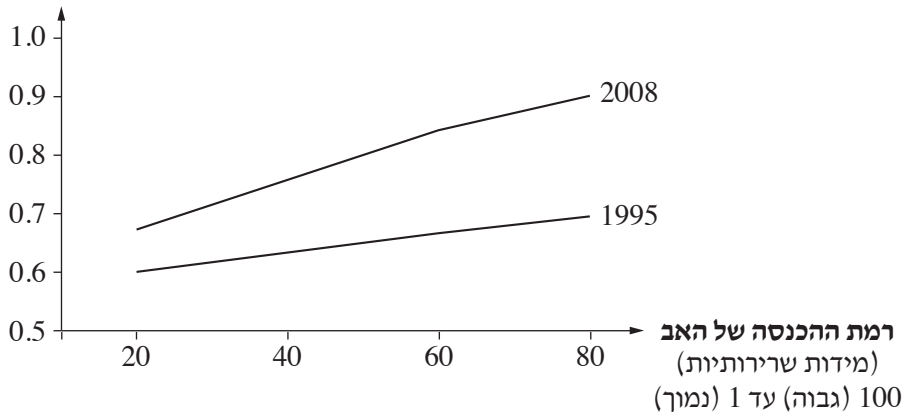
פרק שני (24 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 5-6.

5. הגרף שלפניך מציג את הקשר בין הסיכוי של תלמיד תיכון בישראל לקבל תעודת בגרות בשנים 1995 ו-2008, ובין רמת ההכנסה של אביו.

הסיכוי (ההסתברות) של תלמיד תיכון לקבל תעודת בגרות

הסיכוי (ההסתברות)
לקבל תעודת בגרות

(מעובד על פי: בר חיים, בלנק ושביט, דוח מצב המדינה, מרכז טאוב, 2013)

- א. הגדר את המושג "הון אנושי", והסבר את הקשר בין השכלה להכנסה בעזרת מושג זה.

(8 נקודות)

- ב. (1) על פי הגרף, מה השינוי שחל משנת 1995 עד שנת 2008 בנוגע לסיכוי של

תלמידי תיכון לקבל תעודת בגרות?

- (2) יש פער בין הסיכוי לקבל תעודת בגרות בקרב תלמידים שרמת ההכנסה של אביהם

גבוהה ובין הסיכוי של תלמידים שרמת ההכנסה של אביהם נמוכה, בכל אחת

מן השנים 1995 ו-2008.

על פי הגרף, באיזו משתי השנים, 1995 או 2008, הפער הזה גדול יותר?

- (3) על פי הנתונים שבגרף, מה יקרה לאי־שוויון בחלוקת ההכנסות במשק בעתיד?

הצג והסבר בעזרת עקומת לורנץ ומדד ג'יני. בתשובתך התייחס לקשר שבין השכלה

להכנסה.

(16 נקודות)

6. פריון העבודה בישראל נמוך מפריון העבודה במדינות מפותחות. פריון העבודה הנמוך הוא בכל חלקי המשק הישראלי, ונובע מגורמים כלל-ארציים. בישראל פריון העבודה הנמוך מושפע מהאיכות הנמוכה של ההון האנושי. האיכות הנמוכה של ההון האנושי נובעת מן הרמה הנמוכה של ההשכלה הבסיסית בכלל, ומרמת ההשכלה הנמוכה במגזרים מסוימים בפרט. נוסף על כך, בישראל פריון העבודה הנמוך נובע מהיעדר תשתיות ומהשקעה מועטה בהון הפיזי: בציוד ובטכנולוגיה. (מעובד על פי: בן-דוד, ד' – עורך, דוח מצב המדינה, **מרכז טאוב**, 2013)

- א. (1) הגדר את המושג "פריון עבודה".
- (2) הסבר את הקשר בין איכות ההון אנושי ובין פריון העבודה הנמוך.
- (3) מהו המחיר הכלכלי של השקעה בהון אנושי, ומדוע השקעה זאת כדאית למשק? הצג והסבר בעזרת עקומת תמורה. הבחן בין הטווח הקצר ובין הטווח הארוך. הנח שהמשק בתעסוקה מלאה.

(16 נקודות)

- ב. על פי הקטע, כתוב גורם אחד (מלבד הון אנושי) לפריון העבודה הנמוך בישראל. (8 נקודות)

◀ המשך בעמוד 6

פרק שלישי (22 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 7-10 (לכל שאלה – 11 נקודות).

7. בשנים האחרונות התרחב מאוד בישראל התחום של ביטוח בריאות פרטי. המבוטחים טוענים שיש אי־בהירות רבה בנוגע למימוש הביטוח בעתיד. לפיכך הם מתקשים לקבוע אם מחיר הביטוח מוצדק.
- א. הגדר את המושג "כשל שוק". (4 נקודות)
- ב. מהו סוג כשל השוק המתואר בפתח? הגדר את סוג כשל השוק, ונמק את תשובתך. (7 נקודות)
8. בישראל יש שני נמלים עיקריים – נמל אשדוד ונמל חיפה.
- א. הצג שלושה תנאים לקיומה של "תחרות משוכללת". (6 נקודות)
- ב. האם בשוק הנמלים בישראל יש "תחרות משוכללת"? נמק את תשובתך. (5 נקודות)
9. סוחר המייבא מוצרים מסין טען כי למדיניות הגלובליזציה יש יתרונות. לדבריו, מדיניות זו הביאה לשיפור כלכלי במדינות המתפתחות ולעלייה ברמת החיים של המדינות המפותחות.
- א. הגדר את המושג "גלובליזציה". (5 נקודות)
- ב. הבא נימוק אחד נגד טענת הסוחר. (6 נקודות)
10. בנק ישראל החליט לנקוט מדיניות מוניטרית מרחיבה.
- א. הגדר את המושג "מדיניות מוניטרית". (4 נקודות)
- ב. כיצד תשפיע מדיניות מוניטרית מרחיבה על שער הריבית בשוק הכסף? הצג והסבר בעזרת עקומות ביקוש והיצע של שוק הכסף. (7 נקודות)

בהצלחה!